

APLINKOS APSAUGOS AGENTŪRA

Biudžetinė įstaiga, A. Juozapavičiaus g. 9, LT-09311 Vilnius, tel. 8 706 62 008, el. p. aaa@gamta.lt, <https://aaa.lrv.lt/>
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188784898

UAB „Ekosistema“
El. p. info@ekosistema.lt

UAB „WINDLIT“
El. p. dargri@yahoo.com

Adresatams pagal sąrašą

SPRENDIMAS DĖL UAB „WINDLIT“ PLANUOJAMOS ŪKINĖS VEIKLOS – VĖJO ELEKTRINIŲ PARKO ĮRENGIMO KELMĖS R. SAV. POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO

2022-05-

Nr. (30.2)-A4E-

1. Planuojamos ūkinės veiklos organizatorius (juridinio asmens pavadinimas, fizinis asmuo, adresas, tel.).

UAB „WINDLIT“, Konstitucijos pr. 15-3, Vilnius, LT-09319 Vilniaus m. sav., tel. mob.: (8 656) 36472, el. paštas: dargri@yahoo.com.

2. Poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjas (juridinio asmens pavadinimas, fizinis asmuo, adresas, tel.).

UAB „Ekosistema“, Taikos pr.119, Klaipėda, LT-94231 Klaipėdos m. sav., telefonas: (8 46) 43 04 63, faksas: (8 46) 43 04 69, info@ekosistema.lt.

3. Planuojamos ūkinės veiklos pavadinimas, poveikio aplinkai vertinimo atlikimo teisinis pagrindas pagal Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 3 straipsnio 1 dalį, nurodant Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 1 priedo punktą(-us) ir (arba) nurodant atsakingos institucijos priimtą atrankos išvadą, kad privalomas poveikio aplinkai vertinimas (data, rašto Nr.) arba saugomų teritorijų institucijos reikšmingumo išvadą, kad poveikis gali būti reikšmingas (data, rašto Nr.).

Planuojama ūkinė veikla (toliau – PŪV) – vėjo elektrinių parko įrengimas Kelmės r. sav.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo (toliau - PAV įstatymas) 7 straipsnio 11 dalimi, kuris nustato, kad planuojamos ūkinės veiklos organizatorius (užsakovas) ar poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjas gali pradėti poveikio aplinkai vertinimą be atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo procedūros, PŪV organizatorius nusprendė, pradėti poveikio aplinkai vertinimo procedūras.

4. Planuojamos ūkinės veiklos vieta (apskritis, savivaldybė, seniūnija; miestas, miestelis, kaimas ar viensėdis; gatvė).

PŪV sklypai išsidėstę Kelmės rajono savivaldybės, Kelmės apylinkių (Palėpšų, Ustronės, Vėgėlynės, Žebrių k.) ir Kražių (Adošiškės vs., Baublių, Bielsiškių, Butkiškės, Dausyniškės, Dvarviečių, Ganyprovos, Kiaunariškių, Mietkalnio, Oreliškės, Pakalniškių II, Pupėnų, Sodalės I, Žibuoklių k., ir Malinavos vs.) seniūnijų administruojamoje teritorijoje apie 3,6-11 km į vakarus nuo Kelmės, ne mažiau

35 km į šiaurės rytus nuo Šilalės bei ne mažiau kaip 28 km į šiaurės vakarus nuo Raseinių. PŪV metu numatoma įrengti iki 34 vėjo elektrinių parką. Iš 34 nagrinėjamų sklypų jau daugiau kaip dešimčiai yra suformuoti PŪV skirti neužstatyti, neapgyvendinti, nuomos pagrindu valdomi žemės sklypai. Numatoma performuoti žemės sklypus (kurie dar nėra performuoti) ir suformavus atskirus „Kitos“ paskirties žemės sklypus, jų ribose išdėstyti vėjo elektrines. PŪV vietos yra išsidėsčiusios atokiau nuo urbanizuotų teritorijų, artimiausia gyvenamoji aplinka/gyvenamieji namai nuo planuojamų vėjo elektrinių statybos vietų nutolusi ne arčiau kaip 0,3 km atstumu.

Artimiausias visuomeninės paskirties objektas - Kelmės r. Kražių Žygimanto Liauksmo progimnazija – nuo artimiausios planuojamos vėjo elektrinės į vakarus nutolusi apie 3,4 km atstumu.

PŪV teritorijoje yra suplanuoti UAB „WINDLIT“ (2019-11-25 priimta atrankos išvada (30.2)-A4E-6158) ir UAB „Vėjas LT“ vėjo elektrinių parkai.

Pagal Kelmės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano (toliau – Bendrasis planas) sprendinius, PŪV teritorija patenka į atsinaujinančių išteklių energetikos plėtros teritoriją. Dalis PŪV patenka į gamtinio karkaso teritoriją.

5. Planuojamos ūkinės veiklos aprašymas (pagrindiniai techniniai ir ekonominiai rodikliai, svarstytos alternatyvos ir pan.).

UAB „Windlit“ planuoja įrengti iki 34 vnt. vėjo elektrinių parką, kurio bendra galia neviršys AB „Litgrid“ išduotose prisijungimo prie elektros energijos tinklų sąlygose nustatytos suminės galios (168-198 MW).

Poveikio aplinkai vertinimo ataskaitoje nagrinėtos šešios vėjo elektrinių modelių alternatyvos:

- A - nominali galia iki 8 MW, vienos vėjo elektrinės rotoriaus diametras – 180 m, bokšto aukštis 140-160 m, bendras aukštis iki 250 m, maksimalus skleidžiamas triukšmo lygis – 106 dBA, vėjo elektrinių skaičius 21 vnt.

- B - nominali galia iki 8 MW, vienos vėjo elektrinės rotoriaus diametras – 180 m, bokšto aukštis 140-160 m, bendras aukštis iki 250 m, maksimalus skleidžiamas triukšmo lygis – 107 dBA, vėjo elektrinių skaičius 26 vnt.

- C - nominali galia 6,2-6,6 MW, vienos vėjo elektrinės rotoriaus diametras – 170 m, bokšto aukštis 135-165 m, bendras aukštis iki 250 m, maksimalus skleidžiamas triukšmo lygis – 106 dBA, vėjo elektrinių skaičius 30 vnt.

- D - nominali galia 6-6,8 MW, vienos vėjo elektrinės rotoriaus diametras – 164 m, bokšto aukštis 138-168 m, bendras aukštis iki 250 m, maksimalus skleidžiamas triukšmo lygis – 107 dBA, vėjo elektrinių skaičius 30 vnt.

- E - nominali galia 5,5-6,1 MW, vienos vėjo elektrinės rotoriaus diametras – 158 m, bokšto aukštis iki 141-171 m, bendras aukštis iki 250 m, maksimalus skleidžiamas triukšmo lygis – 106 dBA, vėjo elektrinių skaičius 34 vnt.

- F - nominali galia iki 6,6 MW, vienos vėjo elektrinės rotoriaus diametras – 155 m, bokšto aukštis iki 135-172,5 m, bendras aukštis iki 250 m, maksimalus skleidžiamas triukšmo lygis – 105 dBA, vėjo elektrinių skaičius 34 vnt.

Poveikio aplinkai vertinimo ataskaitoje nurodyta, kad poveikio aplinkai vertinimo metu buvo išanalizuotos šešios vėjo elektrinių parko vystymo alternatyvos ir pagal atliktą poveikio aplinkai vertinimą bei nustatytą poveikį atskiriems aplinkos komponentams, pritaikius poveikį aplinkai mažinančias priemones, visos jos gali būti įgyvendintos. Alternatyvos viena nuo kitos skyrėsi vėjo elektrinių skaičiumi (nuo 21 vnt. iki 34 vnt.) ir vėjo elektrinių techniniais parametrais. Atsakoma vienos vėjo jėgainės Nr. VE34 statybos, kuri atsižvelgiant į Lietuvos ornitologų draugijos vertinimo išvadą galėtų daryti neigiamą įtaką paukščiams, o taip pat ši vėjo elektrinė galėtų neigiamai įtakoti ir kraštovaizdį, todėl atsižvelgiant į specialistų rekomendacijas vertinimo eigoje jos buvo atsisakyta.

Numatomas statybos darbų eiliškumas: reikiamos infrastruktūros įrengimas (privažiavimo kelių paruošimas; aptarnaujančių elektros kabelių linijų statyba); vėjo elektrinių pamatų ar atatampų įrengimas; vėjo elektrinių konstrukcijų montavimas; mechanizmų ir elektros įrenginių darbo derinimas, statybos aikštelės tvarkymas, statybos metu pažeistų dangų ir dirvožemio sluoksnio atstatymas. Pagrindiniai vėjo

elektrinių elementai: pamatas – skirtas visos vėjo elektrinės laikymui; bokštas – jame išvedžiojami elektros kabeliai, įrengiamas pakilimas į gondolą jos techniniam aptarnavimui; statorius (generatorius, rotorius), valdymo įranga ir pavarų dėžė; mentės – jų pagalba rotorius perduoda vėjo energiją į generatorių.

Vėjo elektrinės turės įdiegtas moderniausias ir naujausias technologijas, bus pagaminta specializuotose gamyklose, sertifikuota, atitinkanti Europos Sąjungos reikalavimus, atvežta į PŪV vietą ir čia montuojama. Statybų metu bus naudojamas specialios paskirties betonas – pamatams lieti ir plieno strypai. Suformavus pamatus ant jų bus montuojami vėjo elektrinių bokštai, kurie gali būti plieniniai arba betoniniai. Toliau montuojamos kitos konstrukcijos – rotorius ir mentės surenkamos ant žemės ir visa konstrukcija keliama ir pritvirtinama bokšto viršuje. Mentės gaminamos iš stiklo pluošto ir epoksidinių dervų.

Vėjo elektrinių gamintojai yra sukūrę ir efektyvią apsaugos nuo žaibo sistemą, nuo visų įmanomų žaibo iškrovų formų, tam, kad nebūtų pažeista vėjo elektrinė. Menčių kampai ir galai dėl to būna padengti aliuminio profiliu, kuris būna sujungtas su aliuminio žiedu esančiu sparnuočių tvirtinimo vietose su rotoriumi. Žaibo iškrova tokiu būdu būtų absorbuojama aliuminio profilių ir nukreipiama per visą bokštą į žemėje esantį pamatą.

Vėjo elektrinės veikimas yra autonominis, valdomas automatiniu režimu. Elektros įrenginių ir kt. elektrinės mechanizmų darbas fiksuojamas automatiniiais davikliais, duomenys nuotolinio ryšio pagalba pastoviai perduodami į vėjo elektrinių valdymo centrą. Vėjo elektrinių stebėjimo sistema leidžia garantuoti maksimalų saugumą. Esant gedimui elektrinėse, jų darbas stabdomas automatiškai. Vėjo elektrinės priežiūros ir aptarnavimo darbus pagal sutartį atlieka vėjo elektrinės gamintojo serviso tarnybos.

Informacija apie produkciją, energijos, žaliavų, cheminių medžiagų naudojimą

Vandens, žemės, dirvožemio ir/ar biologinės įvairovės ištekčiai naudojami nebus. Numatoma naudoti vieną iš alternatyviųjų energijos šaltinių, kurie niekada nesibaigia, tai - vėjo energiją. PŪV metu cheminių medžiagų ir preparatų (įskaitant ir pavojingas chemines medžiagas/preparatus), radioaktyvių medžiagų, pavojingų/nepavojingų atliekų naudojimas ir laikymas nenumatomas.

Informacija apie atliekų susidarymą ir tvarkymą

Nedideli kiekiai metalo ir mišrių statybinių atliekų gali susidaryti numatomų vėjo elektrinių statybos (pamatų statybos) metu. Šios atliekos bus dedamos į specialius konteinerius ir pagal sutartis su atliekų tvarkytojais išvežamos tolimesniam tvarkymui. Eksploatuojant vėjo elektrines atliekų (pavojingų, nepavojingų, radioaktyvių) susidarymas nenumatomas. Prognozuojamas tik remonto ir/ar rekonstravimo bei techninio aptarnavimo metu atliekų susidarymas. Tokios atliekos kaupiamos teritorijoje nebus, jas numatoma priduoti utilizavimui atliekas tvarkančioms įmonėms, registruotoms valstybiniame Atliekų tvarkytojų valstybės registre. Pasibaigus vėjo elektrinių eksploatacijos laikotarpiui ir ūkinės veiklos vykdytojui nusprendus veiklą nutraukti, vėjo elektrinės bus demontuotos ir išvežtos iš teritorijos, o susidariusios atliekos utilizuotos vadovaujantis atliekų tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų nuostatomis.

Informacija apie PŪV poveikį žemei (jos paviršius ir gelmės), dirvožemiui, vandeniui

Apylinkes kur numatoma vykdyti PŪV iš vakarų pusės į pietus riboja upė Kražantė (ident. kodas:14010160), vakarų pusėje – upė Obelynė (ident. kodas: 14010176). Ties šiaurine dalimi prateka upė Vilbėnas (ident. kodas: 14010192) ir Kalnyčia (ident.kodas: 14010171). Iš pietinės pusės atiteka upė Kuprė (ident. kodas: 14010184) bei iš pietryčių upė Laukė (ident. kodas: 14010187), ties Butkiške išsidėstęs Butkiškės tvenkinys (ident. kodas: 14050065). Vėjo elektrinių statybos vietos parinktos už paviršinių vandens telkinių pakrančių apsaugos juostų ribų. PŪV numatoma vykdyti taip, kad būtų išlaikomi visi atstumai ir bus laikomasi visų apribojimų, nustatytų Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme ir Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatyme. Veiklos teritorija nepatenka į potvynių grėsmės ir rizikos zonas.

Vėjo elektrinių statybos, reikalingos inžinerinės infrastruktūros statybų darbai bus vykdomi nepažeidžiant paviršinio vandens telkinių hidrologinio režimo, todėl reikšmingas fizinis poveikis

paviršiniams vandens telkiniams nenumatomas. Vietose, kur planuojamas požeminis elektros kabelis kirs paviršinio vandens telkinį, jis bus tiesiamas pragręžimo būdu po jo dugnu, kryptinio gręžimo vietą įrengiant už paviršinio vandens telkinio juostos ribų, laikantis teisės aktų nustatytų reikalavimų.

Melioracijos sistemos ir įrenginiai, esantys veiklos teritorijoje, bus saugomi ir tinkamai sutvarkyti/atstatyti, jeigu vėjo elektrinių statybos metu bus pažeisti. Pagal poreikį dalis melioracijos sistemų bus rekonstruojamos ir atstatomos, o techninio projekto rengimo stadijoje parengiant pažeistų ar dėl vykdomų darbų pertvarkomų melioracijos statinių projekto dalį. Kiti inžineriniai tinklai, tokie kaip, vandentiekis, dujos, nuotekos nėra reikalingi, todėl neplanuojami.

PŪV vietose nei jų gretimybėse nėra eksploatuojamų žemės gelmių telkinių (naudingų iškasenų, gėlo ir mineralinio vandens vandenviečių), įskaitant dirvožemio, geologinius procesus ir reiškinius (pvz., eroziją, sufoziją, karstus, nuošliaužas). Vadovaujantis GEOLIS duomenų bazėje pateikiama informacija nustatyta, kad artimiausias geotopas (riedulys – Oreliškės akmuo) nuo artimiausių vėjo elektrinių statybos vietų nutolęs daugiau kaip 300 m, o artimiausias geologinis reiškiny (nuošliauža) į rytų pusę užfiksuotas už 14 km atstumu. Artimiausias naudingųjų iškasenų telkinys /įregistruotų bei /parengtinės ir prognozinės žvalgybos išteklių/ plotų ribos nuo planuojamų vėjo elektrinių statybos vietų yra nutolę ne mažiau kaip 1,2 km atstumu vakarų kryptimi (Pamedžiokalnio žvyro telkinys (1919, Šiaulių apskr., Kelmės r. sav., Vaiguvo sen.)).

PŪV bus vykdoma suformavus atskirus inžinerinės infrastruktūros sklypus (kai kurie jau suformuoti), kurių plotas sieks apie 0,25 ha. Statybų metu nukasamas dirvožemis bus panaudojamas vietos reljefo lyginimui, formuojant įvažiavimų ir privažiavimo kelių pylimus. PŪV neįtakos neigiamo poveikio žemei ir dirvožemiui bei žemės gelmėms.

Informacija apie PŪV poveikį aplinkos orui ir klimatui

PŪV neigiamo poveikio orui ir klimatui neturės. Minimalus poveikis aplinkos orui galėtų atsirasti vėjo elektrinių statybų ir infrastruktūros įrengimo metu dėl numatomų naudoti transporto priemonių teršalų emisijų iš vidaus degimo variklių, tačiau statybų labai numatomi trumpalaikiai, o išsiskiriančių teršalų kiekis bus nežymus ir esamo aplinkos oro kokybės iš esmės nepablogins.

Informacija apie PŪV poveikį kraštovaizdžiui ir biologinei įvairovei

Kraštovaizdis. Pagal Nacionalinio kraštovaizdžio tvarkymo plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2015-10-02 įsakymu Nr. D1-703 „Dėl nacionalinio kraštovaizdžio tvarkymo plano“ (toliau – Tvarkymo plano) kraštovaizdžio vizualinio estetinio potencialo brėžinio sprendinius, PŪV teritorijos patenka į V3H1-c ir V1H2-b indeksais pažymėtus kraštovaizdžio vizualinės struktūros tipus. Šio vizualinio struktūros tipo (V3H1-c) kraštovaizdyje vyrauja ypač raiški vertikalioji sąskaida (stipriai kalvotas bei gilių slėnių kraštovaizdis su keturių – penkių lygmenų videotopų kompleksais. Kraštovaizdžio horizontalioji vizualinė sąskaida yra vyraujančių pusiau uždarytų iš dalies pražvelgiamų erdvių kraštovaizdžiu. Kraštovaizdžio erdvinėje struktūroje raiškios tik vertikalios dominantės. Šio vizualinio struktūros tipo (V1H2-b) kraštovaizdyje vyrauja silpna vertikalioji sąskaida (banguotasis bei lėkštašlaičių slėnių kraštovaizdis su dviejų lygmenų videotopų kompleksais). Kraštovaizdžio horizontalioji vizualinė sąskaida yra vyraujančių pusiau atvirų didžiąją dalimi apžvelgiamų erdvių kraštovaizdžiu. Kraštovaizdžio erdvinėje struktūroje raiškios tik horizontalios dominantės. Pagal Tvarkymo plano 71 punkto nuostatas, V3H1-c indeksu pažymėtame kraštovaizdžio vizualinės struktūros tipe, „<...> kraštovaizdžio kompleksų kokybė negali būti bloginama“. Poveikio aplinkai vertinimo ataskaitoje nurodyta, kad didžiąją dalį teritorijos užima agrarinio kraštovaizdžio plotai (žemės ūkio paskirties žemė: dominuoja javai, rapsai, šienaujamos pievos). Statant vėjo elektrines vietovės reljefas nebus keičiamas, numatoma kuo efektingiau panaudoti esamus kelius, kurie bus pastoviai prižiūrimi. Projektuojant vėjo elektrines bus naudojamos kuo natūresnės spalvos, siekiant kuo mažesnio kontrasto su supančia aplinka. Bendrajame plane yra numatytos vėjo elektrinių plėtros teritorijos, o minima analizuojamų vėjo elektrinių teritorija patenka į Bendrojo plano sprendiniuose numatomas vėjo elektrinių plėtros teritorijas. Bendrojo plano rekreacijos, turizmo, gamtos ir kultūros paveldo plėtojimo brėžinyje yra išskirti rekreaciniai arealai pagal potencialą. Vėjo elektrinių plėtros teritorija yra priskirta „gana mažo“ rekreacinio potencialo teritorijoms. Arčiausiai projektuojamų vėjo elektrinių, esantys

Varnių, Kurtuvėnų, Dubysos, Tytuvėnų regioniniai parkai nutolę dideliu atstumu (13-18 km), todėl vizualinis poveikis jiems nebus reikšmingas. Pagal Tvarkymo plano sprendinius, PŪV vieta nepatenka į 27 ypač saugomo šalies vizualinio estetinio potencialo arealus ir vietas, kuriose būtina taikyti griežčiausius vizualinės apsaugos reikalavimus, įskaitant draudimą statyti pavienes vėjo jėgaines ir pramoninius vėjo jėginių parkus. Vadovaujantis Tvarkymo plano sprendiniais, PŪV apie 5,45 km atstumu yra nutolusi nuo ypač saugomo šalies vizualinio estetinio potencialo arealo ir vietovės – Vidurio Žemaitijos kalvyno. Vidurio Žemaitijos kalvyne išskiriami reikšmingos apžvalgos kalvos (piliakalniai) yra pakankamu atstumu nuo planuojamos teritorijos: Šatrija (atstumas iki planuojamų vėjo elektrinių 30-35 km), Sprūdė (atstumas iki planuojamų vėjo elektrinių 25-30 km), Moteraitis (atstumas iki planuojamų vėjo elektrinių 22-28 km), Girgždutė (atstumas iki planuojamų vėjo elektrinių 18,5-25,5 km), Medvėgalis (atstumas iki planuojamų vėjo elektrinių 22-30 km). Nuo minėtų taškų vertikalus matymo kampas nesiekia 1 laipsnio.

Pagal atliktą poveikio kraštovaizdžiui vertinimą nustatyta, kad pagal Vertingiausių Lietuvos kraštovaizdžio panoramų apžvalgos taškų žemėlapi (Tvarkos aprašo¹ 1priedo priedėlis) artimiausias kraštovaizdžio panoramų apžvalgos taškas yra Medžiokalnio regykla. Tvarkos aprašo (suvestinė redakcija nuo 2022-03-11) 1 priedo 101¹ punkte nurodyta, kad „vertinant aukštesnių kaip 30 metrų ypatingųjų statinių (toliau šiame punkte – aukšti statiniai) poveikį kraštovaizdžio vizualiniam estetiniam potencialui, numatomas aukštų statinių reikšmingas poveikis nustatomas atsižvelgiant į tai, ar: <...> 101^{1.2} aukšti statiniai nepatenka į YS kraštovaizdžio arealus, tačiau bus matomi vertingiausių šalies kraštovaizdžio panoramų horizontalios apžvalgos lauke didesniu kaip 2,80° vertikalus matymo kampas iš YS kraštovaizdžio arealuose esančių apžvalgos taškų <...>“. Medžiokalnio regykla nuo PŪV nutolusi apie 2,5 km atstumu, nuo jos vertikalus matymo kampas gali siekti nuo 0-2,6 laipsnio, bet nesiekia 2,8 laipsnio, todėl poveikis kraštovaizdžiui nėra reikšmingas. Numatoma vėjo elektrines Nr. 11, 12, 29 projektuoti mažesnių parametrų. Vėjo elektrinės Nr. 11, 12 – iki 220 m bendro aukščio, o vėjo elektrinė Nr. 29 – iki 200 m. bendro aukščio. Tokiu būdu visos kraštinės vėjo elektrinės Nr. 12, 11, 25, 24, 29 bus pastebimos vienodo aukščio (panašus vertikalus matymo kampas).

Kraštovaizdžio architektas dr. Jonas Abromas atliko poveikio kraštovaizdžiui ekspertinį vertinimą. Pagal pirmąją metodiką (A. R. Budriūno ir K. Ėringio) gamtovaizdžiai estetiniu požiūriu vertinami pagal optimalią objektų ir reiškinių įvairovę ir harmoniją. Gamtovaizdį nustatyta vertinti pagal 80 požymius, kurie suskirstyti į 4 grupes: bendrasis gamtovaizdžio išpūdingumas; reljefo išraiškumas; augalijos erdvinis įvairumas; antropogeninių objektų įvairumas ir tikslingumas. Kraštovaizdis vertintas iš dviejų regyklų. Pirmą regyklą pasirinkta nuo Kražių gyvenvietės. Stebint iš pirmos regyklos gamtovaizdžių požymių estetiškumas įvertintas 33 balais be planuojamų vėjo elektrinių ir 33 su planuojamomis vėjo elektrinėmis. Antra regykla pasirinkta nuo kelio Kražiai – Kelmė (Nr. 2104). Netoli Kelmės miesto. Iš šios regyklos gamtovaizdžių požymių estetiškumas įvertintas 53 balais be planuojamų vėjo elektrinių ir 55 su planuojamomis vėjo elektrinėmis. Pagal balų skaičių iš pirmos regyklos stebimas kraštovaizdis priskiriamas prie neaukštos, o iš antros – prie vidutinės estetiškos kokybės. Pagal surinktą balų skaičių skirtumą daroma išvada, kad projektuojamos vėjo elektrinės kraštovaizdžio vizualinei – estetinei kokybei neigiamos įtakos neturės.

Antram vertinimui naudota vėjo elektrinių vizualinio poveikio reikšmingumo ir kontrasto laipsnio bei poveikio pobūdžio nustatymo iš pasirinktų regyklų metodika. Atlikus vertinimą nustatyta, kad planuojamos vėjo elektrinės turės vidutinį vizualinį reikšmingumą, bet turės didelį kontrasto laipsnį pačioje vėjo elektrinių parko teritorijoje (regyklos Nr. 2, 3). Tai lemia mažas stebėjimo atstumas (nuo 0,5-1,5 km). Esminis vizualinis reikšmingumas ir didelis kontrasto laipsnis nustatytas Butkiškės gyvenvietės gretimybei (regykla Nr. 16). Ši regykla yra greta kelio Kražiai – Kelmė (Nr. 2104). Esminį vizualinį reikšmingumą nulemia arčiausiai kelio planuojama vėjo elektrinė Nr. 07. Atokiau (500 m atstumu) yra

¹ Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo tvarkos aprašo (toliau – Tvarkos aprašas), patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2017-10-31 įsakymu Nr. D1-885 „Dėl Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

nutiesta orinė 110 kV elektros perdavimo linija. Gyvenvietės gyvenamosios paskirtis pastatai išsidėstę pietinėje pusėje (nuo kelio Nr. 2104). Šiaurinėje kelio pusėje esantys želdiniai ir sandėliavimo/ ūkinės paskirties pastatai mažins planuojamų elektrinių vizualinį poveikį. Vidutinis vizualinis reikšmingumas ir didelis kontrasto laipsnis nustatytas kelio Kražiai – Kelmė (Nr. 2104, regykla Nr. 18) ir Kelmės miesto gretimybėms (regykla Nr. 74). Iš regyklos Nr. 18 stebimas vaizdas yra momentinis (kelio kraštovaizdžio). Dažniausiai matomas iš pravažiuojančio transporto. Tai nesudaro reikšmingo poveikio, o didelis kontrasto laipsnis suvokiamas dėl stebėjimo atstumo. Iš regyklos Nr. 74 (Kelmės miesto gretimybė) stebimas vaizdas yra nuo magistralinio kelio Tauragė – Šiauliai (A12), Kelmės miesto aplinkkelio dalies. Tai irgi nesudaro reikšmingo poveikio, nes matomas vaizdas taip pat yra momentinis (kelio kraštovaizdžio). Taip pat vidutinis vizualinis reikšmingumas ir kontrasto laipsnis nustatytas kelio Kražiai – Kelmė (Nr. 2104) gretimybėms (regykla Nr. 10). Poveikis Kražių gyvenvietei dėl didesnio stebėjimo atstumo, reljefo, atskirų miško masyvų nėra esminis. Iš kitų regyklų nustatytas poveikis nėra reikšmingas ir nesudaro didelio kontrasto laipsnio. Pastačius vėjo elektrines (2-3 m. laikotarpyje), numatoma pakartotinai įvertinti jų matomumą nuo kelio Kiloniai – Kelmė (Nr. 2124) (dėl suminio poveikio) ir kelio Kražiai – Kelmė (Nr. 2104) (dėl planuojamų vėjo elektrinių Nr. 07, 17). Matomumo vertinimą (monitoringą) numatoma atlikti dviem skirtingais metų laikais (sulapojusioje ir belapėje medžių stadijoje). Poveikio aplinkai vertinimo ataskaitoje nurodoma, kad pagal atliekamus ilgalaikius tyrimus Lietuvoje, nustatyta, kad žalias ar pilkas augmenijos fonas mažina vėjo elektrinių kontrasto laipsnį (kartu ir vizualinį poveikį) su supančia aplinka. Tamsus (suartotų dirvos) fonas veikia atvirkščiai – „išryškina“ elektrines. Projektuojant vėjo elektrines, būtina naudoti kuo natūralesnes spalvas, siekiant kuo mažesnio kontrasto su supančia aplinka. Jeigu reikalinga (nustačius monitoringo metu), atskirose minėtų kelių atkarpose (ties gyvenamosiomis teritorijomis) lygiagrečiai keliui suformuoti juostines lapuočių ir spygliuočių želdinių bioarchitektūrinės kompozicijas. Atliekant darbus ir nustatant tikslias želdinimo vietas, numatoma konsultuotis su kraštovaizdžio architektais. Dėl to nebus matoma apatinė masyvioji vėjo elektrinių bokšto dalis ir kartu sumažės jų dominavimas kraštovaizdyje. Likusios aukštesnės bokšto dalies ir vėjaračio matomumas bus mažiau reikšmingas. Matomumo pobūdis pereis iš dalinio dominavimo į akcentų-foninių elementų zonas. Taip pat pagerės kelių kraštovaizdžio estetinė-vizualinė vertė. Nors Kražių gyvenvietei nustatytas vėjo elektrinių poveikis nėra reikšmingas, tačiau gyvenvietėje yra lankomi kraštovaizdžio apžvalgos objektai (Medžiokalnė, Vytauto kalnas), atsisakoma arčiausiai ir atviresnėje vietoje planuojamos vėjo elektrinės Nr. 34.

Saugomos ir Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijos.

PŪV teritorija nepatenka į draustinių, rezervatų, „Natura 2000“ ar kitas saugomų teritorijas. Artimiausia saugoma „Natura 2000“ BAST teritorija – Pamedžiokalnės miškas – nuo analizuojamos teritorijos yra nutolusi apie 2,5 km atstumu. Artimiausia saugoma „Natura 2000“ PAST teritorija – Dubysos upės slėnis – nuo analizuojamos teritorijos yra nutolusi apie 18 km atstumu. Arčiausiai projektuojamų vėjo elektrinių, esantys Varnių, Kurtuvėnų, Dubysos, Tytuvėnų regioniniai parkai nutolę dideliu atstumu (13-18 km).

Biologinė įvairovė. Paukščių ir šikšnosparnių tyrimus atliko Lietuvos ornitologų draugijos specialistai. Tyrimai buvo vykdomi 2020 metų gegužės – 2021 birželio mėnesiais, tyrimai buvo vykdomi planuojamo vėjo elektrinių parko teritorijoje ir artimiausiose apylinkėse. Tyrimų metu buvo nustatyta, kad planuojamo vėjo elektrinių parko teritorijoje vyrauja perinčios įprastos agrarinio kraštovaizdžio paukščių rūšys, tačiau retų ir saugomų paukščių rūšių aptinkama tiek upelių pakraščiuose, ežeriukuose ar pelkėtose vietovėse, tiek teritorijoje esančiose pelkėtose ar pievose. PŪV teritoriją maitinimosi metu naudoja aplinkiniuose miškuose ir pelkėse perintys paukščiai. Tyrimų metu taip pat buvo nustatyta, kad paukščių migracijos srautų intensyvumas būsimo vėjo elektrinių parko teritorijoje yra nedidelis. Tą nulemia kraštovaizdžio mozaikiškumas, reljefiškumas ir neintensyvus žemės ūkio veiklos pobūdis. Teritorijoje nėra itin plačių, atvirų laukų su geru matomumu ir tinkamomis mitybinėmis sąlygomis paukščiams formuoti sankaupas. Tyrimų metu nustatyta, kad planuojamo vėjo elektrinių parko teritorija yra patraukli šikšnosparniams veistis ir maitintis. Seklūs vandens telkiniai, pelkėtose vietovėse, gausūs želdiniai, lapuočių miškai yra geros buveinės šikšnosparnių veisimuisi ir mitybai, tačiau šikšnosparnių

migracija planuojamo vėjo elektrinių parko teritorijoje nebuvo aktyvi. Tyrimų teritorija nėra reikšmingai svarbi paukščių migracijai, ryškūs migracijos srantai nesusidaro. Šalia Dausino ežero esančios jėgainės gali turėti neigiamą poveikį čia besimaitinantiems juodiesiems gandrams, mažiesiems ereliams rėksniams, jūriniais ereliams, pilkiesiems ir didiesiems baltiesiems garniams, perskrendančioms antims, upinėms ir juodosioms žuvėdroms. Dėl to numatoma nestatyti labiausiai į vakarus nutolusios jėgainės Nr. 34, o statant ir eksploatuojant kitas vėjo elektrines, nustačius poreikį planuojamo vykdyti monitoringo metu, bus numatytos specialios techninės priemonės poveikiui mažinti (jei vėjo elektrinių monitoringo metu bus pastebėta, kad PŪV darys neigiamą poveikį itin vėjo elektrinių poveikiui jautrioms paukščių rūšims, tuomet bus numatytas specialių detektorių naudojimas ir pan.). Dėl didelės perinčių paukščių ir besiveisiančių šikšnosparnių rūšinės įvairovės, didelio vietinių perskridimų skaičiaus ir grėsmės statant vėjo jėgaines sunaikinti itin vertingas buveines, numatoma nekeisti buveinių reljefo, hidrologinio režimo, želdynų sudėties ir pan. Tyrimo metu įvertinta, kad tirta teritorija nėra svarbi migruojančių žąsų, gervių, pempių sankaupų formavimuisi ir mitybai, nes migracijos metu didelių sankaupų nestebėta, o kraštovaizdžio ir žemėnaudos ypatumai nėra palankūs sankaupomis formuotis. Numatoma parengti paukščių ir šikšnosparnių monitoringo programa, kuri apims galimą vėjo elektrinių parko poveikio vertinimą 1 metai iki vėjo elektrinių veiklos pradžios ir 3 metai po vėjo elektrinių parko veiklos, tyrimus kartojant kas 5 metai. Planuojamo monitoringo metu nustačius, kad poveikį šikšnosparniams, riziką didinančiose vėjo elektrinėse, numatoma naudoti poveikį mažinančias priemones: 1) vėjo elektrinės startinio greičio didinimas nuo gamykliškai nustatyto iki 5,5 –6 m/s nuo saulės laidos iki saulėtekio apimant laikotarpį nuo birželio mėn.– iki rugsėjo 15 d., kadangi grėsmė kyla besiveisiantiems šikšnosparniams, o svarbių šikšnosparnių migracijos trasų teritorijoje nepastebėta; 2) numatoma įvertinti šikšnosparnių migracijos aktyvumą stacionariais detektoriais visoje planuojamo vėjo elektrinių parko teritorijoje, kiek galima arčiau planuojamų vėjo elektrinių ir kiek galima aukščiau, kad būtų galima parinkti tinkamiausias poveikio mažinimo priemones. Numatoma iki statybų pradžios specialiai numatytose vietose, nuošaliau nuo vėjo elektrinių parko, numatoma iškelti 100 šikšnosparniams skirtų inkilų. Tolimesnių ornitofaunos tyrimų metu užregistravus reikšmingą vėjo elektrinių parko neigiamą poveikį paukščių ir šikšnosparnių perėjimo buveinėms, mitybos vietoms, perskridimams, ar užfiksavus saugomų paukščių ir šikšnosparnių rūšių žūties dėl vėjo elektrinių poveikio faktus, bus siūlomos ir taikomos papildomos priemonės (tiek kompensacinės, tiek technologinės) neigiamam poveikiui mažinti. Numatoma surasti ir identifikuoti plėšriųjų paukščių lizdus aplinkinėse teritorijose, paukščių perėjimo gausą stebėti iki vėjo elektrinių parkas pradeda veiklą ir jau veikiant vėjo elektrinių parkui. Numatoma atlikti detalesnius vietinių jautrių vėjo elektrinių poveikiui ir saugomų perinčių rūšių tyrimus vėjo elektrinių parko teritorijoje ir aplinkinėse teritorijose panaudojant telemetrinius prietaisus ir vizualinius stebėjimus.

Informacija apie PŪV poveikį materialinėms vertybėms

Objekte bus įrengta visa reikalinga vėjo elektrinių veiklai reikalinga inžinerinė infrastruktūra – elektros energijos tiekimo inžineriniai tinklai, vėjo elektrinių aptarnavimo aikštelės bei privažiavimo keliai.

Numatoma naudoti vietinius privažiavimo kelius, kurie nustačius jų trūkumus, gali būti sustiprinti ir/ar renovuoti, o pažeidus vėjo elektrinių transportavimo metu atskirus kelio ruožus ir/ar tiltus – jie bus tinkamai sutvarkyti, atstatant iki jų buvusio lygio. Kur privažiavimo iki planuojamos vėjo elektrinės vietos nėra, numatoma įrengti atskiras privažiavimo kelio atkarpas. Nauji privažiavimai nebus įrengiami saugomose teritorijose, pelkėse, paviršinių vandens telkinių pakrantės apsaugos juostose bei kitose tokią veiklą draudžiamose teritorijose. Esami lauko keliai, kurie bus naudojami privažiavimui prie planuojamų įrengti vėjo elektrinių vietų bus sustiprinti, išlyginti, atnaujinta žvyro danga, o tokių atkarpų žvyrkelių dulketumui mažinti statybų metu, esant sausam orui, privažiavimo danga gali būti drėkinama vandeniu. Statybų vykdymo laikotarpiu gali būti sudaromos sutartys su specializuotais paslaugų teikėjais kelių priežiūrai ir laistymui (esant aukštai temperatūrai ir sausam orui bus užtikrinama savalaikis kelio dangos drėkinimas). O cheminių medžiagų naudojimas kelių dulkejimo mažinimui rekomenduotinas išskirtinai tik tuose ruožuose, kurie yra arti sodybviečių ir tik esant gyventojų nusiskundimas dėl dulketumo.

Paminėtina, jog užbaigus vėjo elektrinių statybos darbus privažiavimo prie vėjo elektrinių keliai bus naudojami retai, tik vėjo elektrinių priežiūros metu.

Generuojama elektros energija iš vėjo elektrinių požeminiais elektros kabeliais bus jungiama prie elektros tinklų operatoriaus prijungimo sąlygose nurodytos pajungimo vietos. Kabelių linijų klojimas yra vykdomas naudojant mechanizuotą kasimo techniką, iškasant reikiamo gylio ir pločio tranšėjas, kurios turi būti kasamos pagal konkrečius vamzdžių ir kabelių matmenis. Susikirtimuose su keliais ir/arba paviršiniais vandens telkiniais kabeliai klojami vamzdžiuose uždaro kryptinio gręžimo būdu. Visi elektros kabeliai eis per esamus žemėtvarkos projektais suprojektuotus kelius, esant būtinybei kirsti nenumatytus sklypus, bus gauti žemės sklypų savininkų sutikimai (pasirašomos notarinės servituto sutartys), o negavus žemės sklypų savininkų sutikimų elektros kabeliai bus tiesiami koreguojant kabelių tiesimo atkarpas. Visi elektros kabelio įrengimo darbai bus atliekami vadovaujantis Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme nustatytais nuostatomis. Žemės sklypų, kuriuose galimi laikini pažeidimai dėl vėjo elektrinių ir jų priklausinių statybos darbų, savininkams bus kompensuota už padarytą žalą, o padaryti pažeidimai tinkamai pašalinti.

Atidalintuose kitos paskirties ir planuojamuose atidalinti žemės sklypuose užstatymo teisė priklausys/priklausys veiklos organizatoriui, dalyje sklypų sanitarinės apsaugos zonos jau yra įregistruotos arba bus įregistruojama pagal turimus sutikimus, todėl kompensavimas dėl nuvertėjimo tarp veiklos organizatoriaus ir sklypų savininkų jau įvykęs arba vyks tarpusavio susitarimu.

Informacija apie PŪV poveikį nekilnojamoms kultūros vertybėms

Vadovaujantis Kultūros vertybių registro žemėlapiu, PŪV vieta nepatenka į kultūros paveldo objektų teritorijas ir jų apsaugos zonas.

Informacija apie PŪV poveikį visuomenės sveikatai

Triukšmo sklaidos skaičiavimai atlikti programa WindPRO. Triukšmo sklaidos skaičiavimai atlikti pagal šešias vėjo elektrinių modelių alternatyvas (A, B, C, D, E, F), dienos, vakaro ir nakties periodais. Atsižvelgiant į vėjo elektrinių parametrus ir vėjo elektrinių išsidėstymą skirtingose skaičiuotose alternatyvose yra numatytas kai kurių vėjo elektrinių darbo režimo apribojimas (detali informacija pateikiama poveikio aplinkai vertinimo ataskaitos skyriuje - 2.8.2.1. Triukšmas). Pagal poveikio aplinkai vertinimo ataskaitoje pateiktus triukšmo sklaidos skaičiavimus nustatyta, kad planuojamų vėjo elektrinių triukšmo lygis, įvertinus šešias vėjo elektrinių modelių alternatyvas, artimiausioje gyvenamojoje aplinkoje visais paros periodais neviršija triukšmo ribinių dydžių, nustatytų Higienos normos² 7 punkte ($L_{dienos} - 55$ dBA, $L_{vakaro} - 50$ dBA, $L_{nakties} - 45$ dBA).

Taip pat atlikti triukšmo sklaidos skaičiavimai įvertinant jau anksčiau suplanuotas vėjo elektrines esančias 2 km spinduliu nuo planuojamų vėjo elektrinių. Triukšmo sklaidos skaičiavimais nustatyta, kad planuojamų vėjo elektrinių ir anksčiau suplanuotų vėjo elektrinių 45 dBA triukšmo izolinija artimiausios gyvenamosios aplinkos nesieks.

Sanitarinės apsaugos zonos nustatomos apie stacionarius taršos šaltinius, t. y. vėjo elektrines. Siūlomas sanitarinės apsaugos zonos plotas apytiksliai svyruoja nuo 520 ha iki 915 ha priklausomai nuo alternatyvos pasirinkimo (vėjo elektrinės modelio ir vėjo elektrinių skaičiaus).

Šešėliavimo sklaidos skaičiavimai buvo atlikti kompiuterine programa „WindPRO“. Šešėliavimo sklaidos skaičiavimai atlikti pagal šešias vėjo elektrinių modelių alternatyvas (A, B, C, D, E, F). Pagal atliktus šešėliavimo sklaidos skaičiavimus pagal šešias vėjo elektrinių modelių alternatyvas (A, B, C, D, E, F) nustatyta, kad dalyje artimiausių gyvenamųjų sodybviečių gali būti šešėliavimo 30 val./metus viršijimas (taip pat ir suminis), todėl numatoma įdiegti šešėliavimo mažinimo (stabdymo – shadow shut-down) mechanizmą, kurio tikslas yra sumažinti šešėlio mirgėjimą gyvenamoje aplinkoje. Ši sistema intensyviausios saulės valandomis stabdys vėjo elektrinių sukimąsi ir leis eliminuoti šešėlių mirgėjimą

² Lietuvos higienos norma HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“, patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. birželio 13 d. įsakymu Nr. V-604 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“ patvirtinimo“ (toliau – Higienos norma).

gyvenamų sodybų teritorijose. Vėjo elektrinių gamintojas numato šešėliavimo mažinimo kompiuterines programos integravimą į vėjo elektrinių kontrolės sistemą.

Informacija apie PŪV riziką dėl ekstremaliųjų įvykių ir situacijų

Vėjo elektrinės bus apsaugotos nuo ekstremalių meteorologinių sąlygų: nuo jūrinės korozijos įrengta antikorozinė danga; atsparumui žemės drebėjimams sustiprinti vėjo elektrinėse įrengta lanksti konstrukcija, daugiacilindriai amortizuojantys inkarai; nuo žaibų saugo pilnai integruota žaibosaugos sistema; normalus eksploatacijos režimas vyksta -350C - +600C temperatūriniame intervale.

Didžiausia rizika nustatyta ekstremalių meteorologinių sąlygų atvejais, t. y. stiprios audros, uragano atveju. Šio galimo pavojaus rizikos mažinimui vėjo elektrinėse yra numatytos prevencijos priemonės. Esant nepalankioms sąlygoms vėjo elektrinės pradeda veikti automatinio stabdymo sistema, susidedanti iš dviejų nepriklausomų stabdymo sistemų (auto ir rankinio). Vėjo elektrinių rotorius automatiškai yra stabdomas, kai sensorių pagalba yra nustatomas 25 m/s vėjo greitis. Vėjo elektrinių stabdymas vyksta automatiškai rotoriaus mentes pasukus į atitinkamą poziciją, kad vėjo gūsis negalėtų jų pasukti dėl susidariusių aerodinaminių savybių. Kiekvieną jų reguliuoja trys atskiros pasukimo pavaros, kurios akimirksniu sureaguoja į atitinkamas komandas. Taip pat bus numatyta galimybė vėjo elektrines sustabdyti ir rankiniu būdu. Stabdymo sistema turės avariniam naudojimui skirtą akumuliatorių, kuris tieks elektros energiją sutrikus jos tiekimui iš elektros perdavimo tinklų. Taip pat paminėtina, jog kiekvienoje vėjo elektrinėje bus sumontuota apsaugos nuo žaibo sistema, perduodanti elektros krūvį į statinio pamatą (įrengtas įžeminimas), kas leis sumažinti riziką iki minimumo. O siekiant išvengti bet kokio įrangos gedimo bus atliekama periodinė vėjo elektrinės techninė apžiūra bei vykdomas planinis tikrinimas.

6. Priemonių, numatomam neigiamam poveikiui aplinkai išvengti, sumažinti, kompensuoti ar jo padariniams likviduoti. Pateikiamas šių priemonių aprašymas, nurodant kokiam planuojamame ūkinės veiklos etape jos bus numatytos ir įgyvendintos (pvz., statybą leidžiančio dokumento, leidimo naudoti žemės gelmių išteklius arba ertmes, taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimo, taršos leidimo ar kitų įstatymuose nurodytų leidimų išdavimo etape, veiklos vykdymo etape, veiklos nutraukimo etape).

6.1. Planavimo ir vėjo elektrinių statybos etapais vėjo elektrinės išdėstomos už paviršinių vandens telkinių pakrančių apsaugos juostų ribų.

6.2. Veiklos vietoje esančias melioracijos sistemas ir įrenginius numatoma saugoti. Statybų metu sulaužius ar pažeidus melioracinius įrenginius, jie bus tinkamai sutvarkyti.

6.3. Vėjo elektrinių statybos ir jų veiklai reikalingos inžinerinės infrastruktūros statybų darbai bus vykdomi nepažeidžiant paviršinio vandens telkinių hidrologinio režimo.

6.4. Statybų metu nukasamas dirvožemis bus panaudojamas vietos reljefo lyginimui, formuojant įvažiavimų ir privažiavimo kelių pylimus.

6.5. Siekiant išvengti galimo vėjo elektrinių keliamo triukšmo lygių viršijimų poveikio artimiausioje gyvenamojoje aplinkoje nuo vėjo elektrinių iki gyvenamųjų sodybų bus išlaikytas ne mažesnis kaip 45 dBA garso lygį atitinkantis atstumas, o poveikio zonos neviršys Bendrojo plano atsinaujančių išteklių energetikos plėtos schemeje vėjo elektrinių plėtos teritorijos ribų.

6.6. Numatomas vėjo elektrinių darbo režimo reguliavimas.

6.7. Vėjo elektrinės Nr. VE11, VE12 planuojamos statyti iki 220 m bendro aukščio, o vėjo elektrinės Nr. VE29 – iki 200 m bendro aukščio.

6.8. PŪV numatoma naudoti šešėliavimo mažinimo (stabdymo – shadow shut-down) mechanizmą, kurio tikslas yra sumažinti šešėlio mirgėjimą gyvenamoje aplinkoje.

6.9. Bus parengta paukščių ir šikšnosparnių monitoringo programa, kuri apims galimą vėjo elektrinių poveikio vertinimą 1 m. iki vėjo elektrinių veiklos pradžios, ir 3 m. po vėjo elektrinių veiklos pradžios, tyrimus kartojant kas 5 m.

6.10. Numatoma nekeisti buveinių reljefo, hidrologinio režimo, želdynų sudėties ir pan.

6.11. Planuojamo monitoringo metu nustačius poveikį šikšnosparniams, riziką didinančiose vėjo elektrinėse, numatoma naudoti poveikį mažinančias priemones: 1) vėjo elektrinės startinio greičio

didinimas nuo gamykliškai nustatyto iki 5,5–6 m/s nuo saulės laidos iki saulėtekio apimant laikotarpį nuo birželio mėn.– iki rugsėjo 15 d.; 2) numatoma įvertinti šikšnosparnių migracijos aktyvumą stacionariais detektoriais visoje planuojamo vėjo elektrinių parko teritorijoje, kiek galima arčiau planuojamų vėjo elektrinių ir kiek galima aukščiau, kad būtų galima parinkti tinkamiausias poveikio mažinimo priemonės.

6.12. Numatoma iki statybų pradžios specialiai numatytose vietose, nuošaliau nuo vėjo elektrinių parko, iškelti 100 šikšnosparniams skirtų inkilų.

6.13. Tolimesnių ornitofaunos tyrimų metu užregistravus reikšmingą vėjo elektrinių parko neigiamą poveikį paukščių ir šikšnosparnių perėjimo buveinėms, mitybos vietoms, perskridimams, ar užfiksavus saugomų paukščių ir šikšnosparnių rūšių žūties dėl vėjo elektrinių poveikio faktus, bus siūlomos ir taikomos papildomos priemonės (tiek kompensacinės, tiek technologinės) neigiamam poveikiui mažinti.

6.14. Numatoma surasti ir identifikuoti plėšriųjų paukščių lizdus aplinkinėse teritorijose, paukščių perėjimo gausą stebėti iki vėjo elektrinių parkas pradeda veiklą ir jau veikiant vėjo elektrinių parkui. Numatoma atlikti detalesnius vietinių jautrių vėjo elektrinių poveikiui ir saugomų perinčių rūšių tyrimus vėjo elektrinių parko teritorijoje ir aplinkinėse teritorijose panaudojant telemetrinius prietaisus ir vizualinius stebėjimus.

6.15. Nuspręsta atsisakyti ir nestatyti labiausiai į vakarus nutolusios vėjo elektrinės Nr. VE34.

6.16. Planuojamos vėjo elektrinės gamykliškai bus nudažytos mažiausiai kraštovaizdį įtakojančiomis ir vėjo elektrinėje pramonėje taikomomis spalvomis, leidžiančiomis vėjo elektrinėms kuo mažiau skirtis iš aplinkos ir siekiant kuo mažesnio kontrasto su supančia aplinka. Speciali dažų sudėtis leidžia išvengti konstrukcijų blizgėjimo ir atspindžių susidarymo.

6.17. Numatomas parengti kraštovaizdžio monitoringo programa.

6.18. Pastačius vėjo elektrines ir pradėjus vykdyti ūkinę veiklą pagal suderintą monitoringo programą bus atliekamas matomumo vertinimas atliekant dviem skirtingais metų laikais (sulapojusioje ir belapėje medžių stadijoje) ir pagal nustatytą poreikį bus įgyvendinamos poveikio kraštovaizdžiui mažinimo priemonės (numatytose atskirose nagrinėtų kelių atkarpose /ties gyvenamosiomis teritorijomis/ lygiagrečiai keliui formuojamos juostinės lapuočių ir spygliuočių želdinių bioarchitektūrinės kompozicijos. Planuojama monitoringo trukmė 2-5 metai nuo ūkinės veiklos pradžios. Atliekant darbus ir nustatant tikslias želdinimo vietas bus konsultuojamasi su kraštovaizdžio architektais.

6.19. Informacinio stendo apie alternatyviąją energetiką ir vėjo elektrinių parką įrengimas ant Medžiokalnio esančioje rekreacinėje aikštelėje. Stendo įrengimo vieta bus suderinta su Valstybine saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos.

7. Trumpas aplinkos stebėsenos (monitoringo) priemonių aprašymas, jei taikoma.

Paukščių ir šikšnosparnių monitoringas bei kraštovaizdžio monitoringas bus vykdomas pagal PAV ataskaitos 11 skyriuje „Stebėseną (Monitoringą)“ pateiktus duomenis.

8. Pateiktos poveikio aplinkai vertinimo subjektų išvados (pobūdis, data, rašto Nr.).

8.1. Kelmės rajono savivaldybės administracija (toliau – Savivaldybė) 2021-11-03 raštu Nr. (7.16. E) S-2713, nurodė, kad pritaria PŪV ir poveikio aplinkai vertinimo ataskaitoje pateiktoms alternatyvoms.

8.2. Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Šiaulių departamentas 2021-09-10 raštu Nr. (6-11 14.3.3 Mr)2-111410 pritarė poveikio aplinkai vertinimo ataskaitai bei PŪV.

8.3. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos Šiaulių priešgaisrinė gelbėjimo valdyba 2021-09-10 raštu Nr. 9.4-6-874 pateikė išvadą, kad derina poveikio aplinkai vertinimo ataskaitą ir pritaria PŪV.

8.4. Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Šiaulių teritorinis skyrius poveikio aplinkai vertinimo programos nagrinėjimo metu 2020-11-25 raštu Nr. (9.38-Š)2Š-618 nurodė, kad nepageidauja nagrinėti poveikio aplinkai vertinimo ataskaitos.

8.5. Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos (toliau – Tarnyba) poveikio aplinkai vertinimo programos nagrinėjimo metu 2020-12-23 raštu Nr. (3)-V3E-713 nurodė, kad atsižvelgiant į PŪV vietą saugomų teritorijų (įskaitant „Natura 2000“ teritorijas) atžvilgiu Tarnybai nėra

aktualu dalyvauti šiame poveikio aplinkai procese, kaip poveikio aplinkai vertinimo subjektui ir dėl to išvadų dėl poveikio aplinkai vertinimo programos Taryba neteiks.

9. Visuomenės informavimas ir dalyvavimas (kur, kada, kaip informuota ir dalyvavo visuomenė, apibendrintas suinteresuotos visuomenės pasiūlymų pobūdis pagal temas).

Informacija apie viešą visuomenės supažindinimą su poveikio aplinkai vertinimo ataskaita paskelbta Kelmės rajono savivaldybės administracijos skelbimų lentoje (2021-06-29), Kelmės rajono savivaldybės administracijos Kelmės apylinkių seniūnijos skelbimų lentoje (2021-06-29), Kelmės rajono savivaldybės administracijos Kražių seniūnijos skelbimų lentoje (2021-06-29), poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjo UAB „Ekosistema“ internetiniame puslapyje <http://www.ekosistema.lt> (2021-06-29), laikraštyje „Bičiulis“ (2021-06-30), laikraštyje „Valstiečių laikraštis“ (2021-06-30). Viešas visuomenės supažindinimas su poveikio aplinkai vertinimo ataskaita

Kelmės apylinkių seniūnijos patalpose įvyko 2021-08-12, 17.00 val. ir Kražių seniūnijos patalpose 2021-08-12, 19.00 val. Susirinkimuose dalyvavo poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjo, PŪV organizatoriaus (užsakovo) ir visuomenės atstovai.

Aplinkos apsaugos agentūra savo tinklalapyje aaa.lrv.lt visuomenei apie gautą poveikio aplinkai vertinimo ataskaitą paskelbė 2021-11-11. Per nustatytą terminą Aplinkos apsaugos agentūra gavo iš suinteresuotos visuomenės pasiūlymų dėl poveikio aplinkai vertinimo ataskaitos ir PŪV poveikio aplinkai. Aplinkos apsaugos agentūra, vadovaudamasi PAV įstatymo 11 straipsnio 6 dalimi, pakvietė poveikio aplinkai vertinimo proceso dalyvius dalyvauti nuotoliniame pasitarime suinteresuotos visuomenės ir poveikio aplinkai vertinimo subjektų, jų išvadoms, kurios dėl PŪV poveikio aplinkai prieštarauja viena kitai ir pateiktiems suinteresuotos visuomenės pasiūlymams, aptarti prieš priimančią sprendimą dėl PŪV poveikio aplinkai. Pasitarimas, kuriame dalyvavo suinteresuotos visuomenės, Aplinkos apsaugos agentūros, poveikio aplinkai vertinimo subjektų, poveikio aplinkai vertinimo ataskaitos dokumentų rengėjų, PŪV užsakovo atstovai, įvyko 2021-12-13 10.00 val. internetinės vaizdo transliacijos būdu.

10. Tarpvalstybinės konsultacijos (kur, kada, kaip vyko tarpvalstybinės konsultacijos, gautų pasiūlymų pobūdis).

Tarpvalstybinis poveikis nenumatomas, vėjo elektrinės planuojamos atokiau nuo valstybės sienų ir negali daryti poveikio gretimoms valstybėms.

11. Planuojamos ūkinės veiklos įgyvendinimo sąlygos, susijusios su atliktu poveikio aplinkai vertinimu:

11.1. PŪV užsakovas privalo savo lėšomis įgyvendinti ir vykdyti poveikio aplinkai vertinimo ataskaitoje ir šio sprendimo 6 punkte numatytas priemones neigiamam poveikiui aplinkai išvengti, sumažinti, kompensuoti ar jo pasekmėms likviduoti.

11.2. Vykdomos veiklos metu paaiškėjus, kad daromas didesnis poveikis aplinkai už poveikio aplinkai vertinimo ataskaitoje pateiktus arba teisės aktuose nustatytus rodiklius, veiklos vykdytojas privalės nedelsiant taikyti papildomas poveikį aplinkai mažinančias priemones arba mažinti veiklos apimtį/nutraukti veiklą.

11.3. Veikla turi būti vykdoma vadovaujantis Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo nuostatomis, Lietuvos Respublikos miškų įstatymo nuostatomis ir kitų teisės aktų nuostatomis.

11.14. PŪV numatoma naudoti šešėliavimo mažinimo (stabdymo – shadow shut-down) mechanizmą, kurio tikslas yra sumažinti šešėlio mirgėjimą gyvenamoje aplinkoje.

12. Motyvai, kuriais buvo remtasi priimančią sprendimą dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai:

12.1. Poveikio aplinkai vertinimo ataskaitą nagrinėję ir išvadas pateikę PŪV poveikio aplinkai vertinimo subjektai: Kelmės rajono savivaldybės administracija, Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Šiaulių departamentas, Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos Šiaulių priešgaisrinė gelbėjimo valdyba, Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Šiaulių teritorinis skyrius, vadovaudamiesi PAV įstatymo 10

straipsnio nuostatomis, pateikė teigiamas išvadas dėl poveikio aplinkai vertinimo ataskaitos ir PŪV poveikio aplinkai.

12.2. Pagal Tvarkymo plano kraštovaizdžio vizualinio estetinio potencialo brėžinio sprendinius, PŪV teritorijos patenka į V3H1-c ir V1H2-b indeksais pažymėtus kraštovaizdžio vizualinės struktūros tipus. Šio vizualinio struktūros tipo (V3H1-c) kraštovaizdyje vyrauja ypač raiški vertikaloji sąskaida (stipriai kalvotas bei gilių slėnių kraštovaizdis su keturių – penkių lygmenų videotopų kompleksais). Kraštovaizdžio horizontalioji vizualinė sąskaida yra vyraujančių pusiau uždarytų iš dalies pražvelgiamų erdvių kraštovaizdžiu. Kraštovaizdžio erdvinėje struktūroje raiškios tik vertikalios dominantės. Šio vizualinio struktūros tipo (V1H2-b) kraštovaizdyje vyrauja silpna vertikaloji sąskaida (banguotasis bei lėkštašlaičių slėnių kraštovaizdis su dviejų lygmenų videotopų kompleksais). Kraštovaizdžio horizontalioji vizualinė sąskaida yra vyraujančių pusiau atvirų didžiąją dalimi apžvelgiamų erdvių kraštovaizdžiu. Kraštovaizdžio erdvinėje struktūroje raiškios tik horizontalios dominantės. Pagal Tvarkymo plano 71 punkto nuostatas, V3H1-c indeksu pažymėtame kraštovaizdžio vizualinės struktūros tipe, „<...> kraštovaizdžio kompleksų kokybė negali būti bloginama“. Poveikio aplinkai vertinimo ataskaitoje nurodyta, kad didžiąją dalį teritorijos užima agrarinio kraštovaizdžio plotai (žemės ūkio paskirties žemė: dominuoja javai, rapsai, šienaujamos pievos). Statant vėjo elektrines vietovės reljefas nebus keičiamas, numatoma kuo efektingiau panaudoti esamus kelius, kurie bus pastoviai prižiūrimi. Projektuojant vėjo elektrines bus naudojamos kuo natūralesnės spalvos, siekiant kuo mažesnio kontrasto su supančia aplinka. Bendrajame plane yra numatytos vėjo elektrinių plėtros teritorijos, o minima analizuojamų vėjo elektrinių teritorija patenka į Bendrojo plano sprendiniuose numatomas vėjo elektrinių plėtros teritorijas. Bendrojo plano rekreacijos, turizmo, gamtos ir kultūros paveldo plėtojimo brėžinyje yra išskirti rekreaciniai arealai pagal potencialą. Vėjo elektrinių plėtros teritorija yra priskirta „gana mažo“ rekreacinio potencialo teritorijoms. Arčiausiai projektuojamų vėjo elektrinių, esantys Varnių, Kurtuvėnų, Dubysos, Tytuvėnų regioniniai parkai nutolę dideliu atstumu (13-18 km), todėl vizualinis poveikis jiems nebus reikšmingas. Pagal Tvarkymo plano sprendinius, PŪV vieta nepatenka į 27 ypač saugomo šalies vizualinio estetinio potencialo arealus ir vietoves, kuriose būtina taikyti griežčiausius vizualinės apsaugos reikalavimus, įskaitant draudimą statyti pavienes vėjo jėgaines ir pramoninius vėjo jėgainių parkus. Vadovaujantis Tvarkymo plano sprendiniais, PŪV apie 5,45 km atstumu yra nutolusi nuo ypač saugomo šalies vizualinio estetinio potencialo arealo ir vietovės – Vidurio Žemaitijos kalvyno. Vidurio Žemaitijos kalvyne išskiriami reikšmingos apžvalgos kalvos (piliakalniai) yra pakankamu atstumu nuo planuojamos teritorijos: Šatrija (atstumas iki planuojamų vėjo elektrinių 30-35 km), Sprūdė (atstumas iki planuojamų vėjo elektrinių 25-30 km), Moteraitis (atstumas iki planuojamų vėjo elektrinių 22-28 km), Girgždutė (atstumas iki planuojamų vėjo elektrinių 18,5-25,5 km), Medvėgalis (atstumas iki planuojamų vėjo elektrinių 22-30 km). Nuo minėtų taškų vertikalus matymo kampas nesiekia 1 laipsnio. Atsižvelgiant į tai, kas nurodyta, V3H1-c indeksu pažymėtos kraštovaizdžio vizualinės struktūros tipo kraštovaizdžio kompleksų kokybė nebus bloginama.

12.3. Pagal atliktą poveikio kraštovaizdžiui vertinimą nustatyta, kad pagal Vertingiausių Lietuvos kraštovaizdžio panoramų apžvalgos taškų žemėlapi (Tvarkos aprašo 1priedo priedėlis) artimiausias kraštovaizdžio panoramų apžvalgos taškas yra Medžiokalnio regykla. Tvarkos aprašo (suvestinė redakcija nuo 2022-03-11) 1 priedo 101¹ punkte nurodyta, kad „vertinant aukštesnių kaip 30 metrų ypatingųjų statinių (toliau šiame punkte – aukšti statiniai) poveikį kraštovaizdžio vizualiniam estetiniam potencialui, numatomas aukštų statinių reikšmingas poveikis nustatomas atsižvelgiant į tai, ar: <...> 101^{1.2} aukšti statiniai nepatenka į YS kraštovaizdžio arealus, tačiau bus matomi vertingiausių šalies kraštovaizdžio panoramų horizontalios apžvalgos lauke didesniu kaip 2,80° vertikalus matymo kampu iš YS kraštovaizdžio arealuose esančių apžvalgos taškų <...>“. Medžiokalnio regykla nuo PŪV nutolusi apie 2,5 km atstumu, nuo jos vertikalus matymo kampas gali siekti nuo 0-2,6 laipsnio, bet nesiekia 2,8 laipsnio, todėl poveikis kraštovaizdžiui nėra reikšmingas. Numatoma vėjo elektrines Nr. 11, 12, 29 projektuoti mažesnių parametrų. Vėjo elektrinės Nr. 11, 12 – iki 220 m bendro aukščio, o vėjo elektrinė Nr. 29 – iki 200 m bendro aukščio. Tokiu būdu visos kraštinės vėjo elektrinės Nr. 12, 11, 25, 24, 29 bus pastebimos vienodo aukščio (panašus vertikalusis matymo kampas).

12.4. Susidarančios atliekos bus tvarkomos, vadovaujantis atliekų tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų nuostatomis.

12.5. Vandens, žemės, dirvožemio ir/ar biologinės įvairovės išteklių naudojami nebus. Numatoma naudoti vieną iš alternatyviųjų energijos šaltinių, kurie niekada nesibaigia, tai - vėjo energiją. PŪV metu cheminių medžiagų ir preparatų (įskaitant ir pavojingas chemines medžiagas/preparatus), radioaktyvių medžiagų, pavojingų/nepavojingų atliekų naudojimas ir laikymas nenumatomas.

12.6. Pagal poveikio aplinkai vertinimo ataskaitoje pateiktus triukšmo sklaidos skaičiavimus nustatyta, kad planuojamų vėjo elektrinių triukšmo lygis, įvertinus šešias vėjo elektrinių modelių alternatyvas (A, B, C, D, E, F), artimiausioje gyvenamojoje aplinkoje visais paros periodais neviršija triukšmo ribinių dydžių, nustatytų Higienos normos, 7 punkte ($L_{dienos} - 55$ dBA, $L_{vakaro} - 50$ dBA, $L_{nakties} - 45$ dBA). Taip pat atlikti triukšmo sklaidos skaičiavimai įvertinant jau anksčiau suplanuotas vėjo elektrines esančias 2 km spinduliu nuo planuojamų vėjo elektrinių. Triukšmo sklaidos skaičiavimais nustatyta, kad planuojamų vėjo elektrinių ir anksčiau suplanuotų vėjo elektrinių 45 dBA triukšmo izolinija artimiausios gyvenamosios aplinkos nesieks.

12.7. Šešėliavimo sklaidos skaičiavimai buvo atlikti kompiuterine programa „WindPRO“. Šešėliavimo sklaidos skaičiavimai atlikti pagal šešias vėjo elektrinių modelių alternatyvas (A, B, C, D, E, F). Pagal atliktus šešėliavimo sklaidos skaičiavimus pagal šešias vėjo elektrinių modelių alternatyvas (A, B, C, D, E, F) nustatyta, kad dalyje artimiausių gyvenamųjų sodybviečių gali būti šešėliavimo 30 val./metus viršijimas (taip pat ir suminis), todėl numatoma įdiegti šešėliavimo mažinimo (stabdymo – shadow shut-down) mechanizmą, kurio tikslas yra sumažinti šešėlio mirgėjimą gyvenamojoje aplinkoje. Ši sistema intensyviausios saulės valandomis stabdys vėjo elektrinių sukimąsi ir leis eliminuoti šešėlių mirgėjimą gyvenamųjų sodybų teritorijose. Vėjo elektrinių gamintojas numato šešėliavimo mažinimo kompiuterines programas integravimą į vėjo elektrinių kontrolės sistemą. Pritaikius poveikio mažinimo priemonę artimiausių gyvenamųjų sodybviečių aplinkoje nebus viršijama šešėliavimo 30 val./metus riba (taip pat ir suminis).

12.8. Paukščių ir šikšnosparnių tyrimus atliko Lietuvos ornitologų draugijos specialistai. Tyrimai buvo vykdomi 2020 metų gegužės – 2021 birželio mėnesiais, tyrimai buvo vykdomi planuojamo vėjo elektrinių parko teritorijoje ir artimiausiose apylinkėse. Tyrimų metu buvo nustatyta, kad planuojamo vėjo elektrinių parko teritorijoje vyrauja perinčios įprastos agrarinio kraštovaizdžio paukščių rūšys, tačiau retų ir saugomų paukščių rūšių aptinkama tiek upelių pakraščiuose, ežeriukuose ar pelkėtose vietovėse, tiek teritorijoje esančiose pelkėtose ar pievose. PŪV teritoriją maitinimosi metu naudoja aplinkiniuose miškuose ir pelkėse perintys paukščiai. Tyrimų metu taip pat buvo nustatyta, kad paukščių migracijos srautų intensyvumas būsimo vėjo elektrinių parko teritorijoje yra nedidelis. Tą nulemia kraštovaizdžio mozaikiškumas, reljefiškumas ir neintensyvus žemės ūkio veiklos pobūdis. Teritorijoje nėra itin plačių, atvirų laukų su geru matomumu ir tinkamomis mitybinėmis sąlygomis paukščiams formuoti sankaupas. Tyrimų metu nustatyta, kad planuojamo vėjo elektrinių parko teritorija yra patraukli šikšnosparniams veistis ir maitintis. Seklūs vandens telkiniai, pelkėtos vietovės, gausūs želdiniai, lapuočių miškai yra geros buveinės šikšnosparnių veisimuisi ir mitybai, tačiau šikšnosparnių migracija planuojamo vėjo elektrinių parko teritorijoje nebuvo aktyvi. Tyrimų teritorija nėra reikšmingai svarbi paukščių migracijai, ryškūs migracijos srautai nesusidaro. Šalia Dausino ežero esančios jėgainės gali turėti neigiamą poveikį čia besimaitinantiems juodiesiems gandrams, mažiesiems ereliams rėksniams, jūriniais ereliams, pilkiesiems ir didiesiems baltiesiems garniams, perskrendančioms antims, upinėms ir juodosioms žuvėdroms. Dėl to numatoma nestatyti labiausiai į vakarus nutolusios jėgainės Nr. 34, o statant ir eksploatuojant kitas vėjo elektrines, nustačius poreikį planuojamo vykdyti monitoringo metu, bus numatytos specialios techninės priemonės poveikiui mažinti (jei vėjo elektrinių monitoringo metu bus pastebėta, kad PŪV darys neigiamą poveikį itin vėjo elektrinių poveikiui jautrioms paukščių rūšims, tuomet bus numatytas specialių detektorių naudojimas ir pan.). Dėl didelės perinčių paukščių ir besiveisiančių šikšnosparnių rūšinės įvairovės, didelio vietinių perskridimų skaičiaus ir grėsmės statant vėjo jėgaines sunaikinti itin vertingas buveines, numatoma nekeisti buveinių reljefo, hidrologinio režimo, želdynų sudėties ir pan. Tyrimo metu įvertinta, kad tirta teritorija nėra svarbi migruojančių žąsų, gervių,

pempių sankaupų formavimuisi ir mitybai, nes migracijos metu didelių sankaupų nestebėta, o kraštovaizdžio ir žemėnaudos ypatumai nėra palankūs sankaupoms formuotis. Numatoma parengti paukščių ir šikšnosparnių monitoringo programa, kuri apims galimą vėjo elektrinių parko poveikio vertinimą 1 metai iki vėjo elektrinių veiklos pradžios ir 3 metai po vėjo elektrinių parko veiklos, tyrimus kartojant kas 5 metai. Planuojamo monitoringo metu nustatys, kad poveikį šikšnosparniams, riziką didinančiose vėjo elektrinėse, numatoma naudoti poveikį mažinančias priemones: 1) vėjo elektrinės startinio greičio didinimas nuo gamykliškai nustatyto iki 5,5 –6 m/s nuo saulės laidos iki saulėtekio apimant laikotarpį nuo birželio mėn.– iki rugsėjo 15 d., kadangi grėsmė kyla besiveisiantiems šikšnosparniams, o svarbių šikšnosparnių migracijos trasų teritorijoje nepastebėta; 2) numatoma įvertinti šikšnosparnių migracijos aktyvumą stacionariais detektoriais visoje planuojamo vėjo elektrinių parko teritorijoje, kiek galima arčiau planuojamų vėjo elektrinių ir kiek galima aukščiau, kad būtų galima parinkti tinkamiausias poveikio mažinimo priemones. Numatoma iki statybų pradžios specialiai numatytose vietose, nuošaliau nuo vėjo elektrinių parko, numatoma iškelti 100 šikšnosparniams skirtų inkilų. Tolimesnių ornitofaunos tyrimų metu užregistravus reikšmingą vėjo elektrinių parko neigiamą poveikį paukščių ir šikšnosparnių perėjimo buveinėms, mitybos vietoms, perskridimams, ar užfiksavus saugomų paukščių ir šikšnosparnių rūšių žūties dėl vėjo elektrinių poveikio faktus, bus siūlomos ir taikomos papildomos priemonės (tiek kompensacinės, tiek technologinės) neigiamam poveikiui mažinti. Numatoma surasti ir identifikuoti plėšriųjų paukščių lizdus aplinkinėse teritorijose, paukščių perėjimo gausą stebėti iki vėjo elektrinių parkas pradeda veiklą ir jau veikiant vėjo elektrinių parkui. Numatoma atlikti detalesnius vietinių jautrių vėjo elektrinių poveikiui ir saugomų perinčių rūšių tyrimus vėjo elektrinių parko teritorijoje ir aplinkinėse teritorijose panaudojant telemetrinius prietaisus ir vizualinius stebėjimus.

12.9. Suinteresuota visuomenė buvo pateikusi pasiūlymus dėl PŪV ir poveikio aplinkai vertinimo ataskaitos, o poveikio aplinkai vertinimo ataskaitos dokumentų rengėjai įvertino pateiktus suinteresuotos visuomenės pasiūlymus ir pateikė Agentūrai suinteresuotos visuomenės pasiūlymų įvertinimą pagal temas:

- *Veiklos planavimas, sprendinių atitikimas galiojantiems teisės aktams.* Suinteresuotos visuomenės pasiūlymų įvertinime nurodyta, kad teritorija, kurioje planuojama UAB „WINDLIT“ ūkinė veikla, vadovaujantis Bendrojo plano atsinaujinančių išteklių energetikos plėtros schemos sprendiniais, patenka į vėjo elektrinių plėtros teritorijas ir PŪV neprieštarauja Bendrojo plano sprendiniams. Žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektas yra žemėtvarkos planavimo dokumentas, priskiriamas žemės valdos projektams, tokie projektai rengiami vadovaujantis Žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimo ir įgyvendinimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004-10-04 įsakymu Nr. 3D-452/D1-513 „Dėl Žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimo ir įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo“. PŪV poveikio aplinkai vertinimo atskaita parengta ir procedūros vykdomos pagal galiojančius (aktuales) teisės aktus ir Tvarkos aprašą. Jeigu teisės aktai numatys, kad vėjo elektrinių projektams virš 50 MW bus privaloma parengti atskirus plėtros projektus, tuomet jie bus parengti.

- *Kraštovaizdis/ vizualinis poveikis.* Suinteresuotos visuomenės pasiūlymų įvertinime nurodyta, kad išsamiam įvertinimui dėl PŪV įtakos kraštovaizdžiui yra atliktas poveikio kraštovaizdžiui įvertinimas, kurio vadovas kraštovaizdžio architektas, daktaras Jonas Abromas ir kt., o viena iš naudotų vertinimo metodikų yra Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos patvirtinta „Vizualinės taršos gamtiniam kraštovaizdžio kompleksams ir objektams nustatymo metodika“, derinimo eigoje vertinimas buvo papildytas, įvertintas ir vertikalus matymo kampas, atliktos papildomos vizualizacijos iš reikšmingų vėjo elektrinių matomumui taškų. Paminėtina, jog pati plėtros teritorija pagal Bendrojo plano sprendinius yra priskirta „gana mažo“ rekreacinio potencialo teritorijoms, o arčiausiai projektuojamų vėjo elektrinių esantys Varnių, Kurtuvėnų, Dubysos, Tytuvėnų regioniniai parkai nutolę pakankamai dideliu atstumu (13-18 km), vizualinis poveikis nebus reikšmingas. Planuojamos vėjo elektrinės bus dažomos kuo natūralesnėmis spalvomis, siekiant kuo mažesnio kontrasto su supančia aplinka, o specialiai dažų sudėtis leis išvengti konstrukcijų blizgėjimo ir atspindžių susidarymo. Vertinimo išvadose numatyta ne viena

poveikio mažinimo priemonė, pavyzdžiui, PŪV poveikio kraštovaizdžiui monitoringas, atsisakyta vėjo elektrinės Nr. 34 statybos ir kt. Didžiąją dalį teritorijos užima agrarinio kraštovaizdžio plotai (žemės ūkio paskirties žemė: dominuoja javai, rapsai, šienaujamos pievos). Specialistams atlikus poveikio kraštovaizdžiui vertinimą nustatyta, jog statant planuojamas vėjo elektrines kraštovaizdžio estetinė-vizualinė kokybė nebus pabloginta. Kaip lankytini objektai yra įtraukti Kražių Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo bažnyčia, Kražių kolegija, Vytauto kalnas ir Medžiokalnis. Kražių miestelio istorinė dalis ir joje esantys paveldo objektai yra įtraukti į kultūros paveldo valstybinį registrą, todėl pradžioje pradėjus rengti šių vėjo elektrinių procedūrinius dokumentus veiklos organizatorius atsižvelgdamas į suinteresuotos visuomenės pastabas bei kraštovaizdžio specialistų rekomendacijas dėl vizualinio planuojamo vėjo elektrinių parko poveikio Kražių miesteliui, atsisakė trijų arčiausiai Kražių miestelio planuotų vėjo elektrinių. Atstumas nuo Kražių miestelio iki arčiausiai planuojamų vėjo elektrinės yra 3-3,5 km, dėl minimo atstumo (vėjo elektrines stebint iš tokio atstumo tampa kraštovaizdžio akcentais), esamų miško masyvų, raiškaus reljefo, elektrinių vizualinis poveikis gyvenvietei ir jos teritorijoje esantiems lankytiniams objektams nebus reikšmingas. Atsižvelgiant į tai, kad gyvenvietėje yra minimi svarbūs lankomi kraštovaizdžio apžvalgos objektai (Medžiokalnis, Vytauto kalnas), vertinimo metu atsisakyta dar vienos arčiausiai ir atviresnėje vietoje planuotos vėjo elektrinės Nr. 34.

- *Suminis poveikis*. Suinteresuotos visuomenės pasiūlymų įvertinime nurodyta, kad vertinimo metu ataskaitoje yra identifikotos visos esamos ir kitais projektais patvirtintos 10 km spinduliu nuo planuojamos veiklos vietos nutolusios vėjo elektrinės ir įvertintas suminis poveikis.

- *Vietos analizė, rizika, poveikio mažinimo priemonės*. Suinteresuotos visuomenės pasiūlymų įvertinime nurodyta, kad poveikio aplinkai vertinimo ataskaita parengta UAB „WINDLIT“ planuojamoms vėjo elektrinėms Kelmės r. sav. teritorijoje. Informacija apie veiklos vietą yra pateikiama poveikio aplinkai vertinimo ataskaitos I skyriaus I skirsnyje „PŪV vieta“, pateikiama informacija apie vietą pagal administracinius teritorinius vienetus, gyvenamąsias vietas, visuomeninės ir rekreacinės teritorijas ir/ar objektus; pagal vietas, kurios jautrios aplinkos apsaugos požiūriu; PŪV vieta pagal galiojančius teritorijų planavimo dokumentus ir kt. Apie PŪV objektų saugumą ir riziką informacija pateikiama poveikio aplinkai vertinimo ataskaitos 9 skirsnyje „Rizikos analizė ir jos vertinimas“. Galimo pavojaus rizikos mažinimui poveikio aplinkai vertinimo ataskaitoje yra numatytos prevencijos priemonės (pvz., automatinio stabdymo sistema). Poveikis visuomenės sveikatai nagrinėtas ir vertintas poveikio aplinkai vertinimo ataskaitos 8 skirsnyje „Poveikio visuomenės sveikatai vertinimas“, numatant ir įvertinant neigiamo poveikio aplinkai išvengimo, sumažinimo ar kompensavimo priemones.

- *Infrastruktūra*. Suinteresuotos visuomenės pasiūlymų įvertinime nurodyta, kad objekte bus įrengta visa reikalinga sklandžiai vėjo elektrinių veiklai reikalinga inžinerinė infrastruktūra – elektros energijos tiekimo inžineriniai tinklai, vėjo elektrinių aptarnavimo aikštelės bei privažiavimo keliai.

- *Schematika*. Suinteresuotos visuomenės pasiūlymų įvertinime nurodyta, kad planuojamų vėjo elektrinių statybos vietos poveikio aplinkai vertinimo ataskaitoje yra pažymėtos tiksliai, pririšant jų statybos vietas prie pagrindų, taip pat prieduose pridėdami skaičiavimai su vėjo elektrinių koordinatėmis ir kt.

Agentūra išnagrinėjo ir įvertino pateiktą suinteresuotos visuomenės pasiūlymų įvertinimą ir nustatė, kad poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjas motyvuotai ir pagrįstai atsakė į suinteresuotos visuomenės pateiktus pasiūlymus dėl PŪV ir poveikio aplinkai vertinimo ataskaitos.

12.10. Pagal poveikio aplinkai vertinimo ataskaitoje pateiktą informaciją, naudojant poveikį aplinkai mažinančias priemones ir vykdant sprendimo 11 punkte nustatytas sąlygas, PŪV įgyvendinimas nesukels reikšmingo neigiamo poveikio dirvožemiui, žemės paviršiui ir jos gelmėms, vandeniui, materialinėms vertybėms, nekilnojamosioms kultūros vertybėms, biologinei įvairovei, kraštovaizdžiui ir šių elementų tarpusavio sąveikai; PŪV sukiamų biologinių, cheminių ir fizikinių veiksnių reikšmingo neigiamo poveikio visuomenės sveikatai; reikšmingo neigiamo poveikio aplinkai ir visuomenės sveikatai dėl PŪV ekstremaliųjų įvykių ir situacijų rizikos.

13. Sprendimo dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai pobūdis (nurodoma, ar planuojama ūkinė veikla atitinka/neatitinka aplinkos apsaugos, visuomenės sveikatos,

nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos, gaisrinės saugos ir civilinės saugos teisės aktų reikalavimus.).

Atsižvelgiant į išdėstytus motyvus ir vadovaujantis Įstatymo 11 straipsnio 1 dalies 2 punktu, priimamas sprendimas: UAB „WINDLIT“ PŪV - vėjo elektrinių parko įrengimo Kelmės r. sav. atitinka aplinkos apsaugos, visuomenės sveikatos, nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos, gaisrinės saugos ir civilinės saugos teisės aktų reikalavimus.

Sprendimas dėl PŪV poveikio aplinkai yra priimtas pagal pateiktą poveikio aplinkai vertinimo ataskaitą, kuri paskelbta Aplinkos apsaugos agentūros tinklalapyje <https://aaa.lrv.lt/> nuorodoje *Poveikio aplinkai vertinimas (PAV) > 2022 metai > 9. Informacija apie priimtus sprendimus dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai 2022 m.*, ir yra šio sprendimo sudedamoji dalis.

14. Nurodoma sprendimo dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai apskundimo tvarka.

Jūs turite teisę apskusti šį sprendimą Lietuvos administracinių ginčų komisijai (Vilniaus g. 27, 01402 Vilnius) Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo nustatyta tvarka arba Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, 01102 Vilnius) Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka per vieną mėnesį nuo šio sprendimo įteikimo dienos.

Direktorė

Milda Račienė

**APLINKOS APSAUGOS AGENTŪROS SPRENDIMO DĖL VĖJO ELEKTRINIŲ PARKO
ĮRENGIMO KELMĖS R. POVEIKIO APLINKAI ADRESATŲ SĄRAŠAS**

Kelmės rajono savivaldybės administracijai
Siunčiama per e. pristatymas sistemą

Nacionaliniam visuomenės sveikatos centrui prie Sveikatos apsaugos ministerijos
Siunčiama per e. pristatymas sistemą

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentui prie Vidaus reikalų ministerijos
Siunčiama per e. pristatymas sistemą

Kultūros paveldo departamentui prie Kultūros ministerijos
Siunčiama per e. pristatymas sistemą

Kopija
Aplinkos apsaugos departamentui prie Aplinkos ministerijos
Siunčiama per e. pristatymas sistemą

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Aplinkos apsaugos agentūra, A. Juozapavičiaus g. 9, LT-09311 Vilnius
Dokumento pavadinimas (antraštė)	SPRENDIMAS DĖL UAB „WINDLIT“ PLANUOJAMOS ŪKINĖS VEIKLOS – VĖJO ELEKTRINIŲ PARKO ĮRENGIMO KELMĖS R. SAV. POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO
Dokumento registracijos data ir numeris	2022-05-19 Nr. (30.2)-A4E-5922
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0, GEDOC
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	MILDA RAČIENĖ, Direktorė
Parašo sukūrimo data ir laikas	2022-05-19 13:11:16
Parašo formatas	Parašas, pažymėtas laiko žyma
Laiko žymoje nurodytas laikas	2022-05-19 13:11:41
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	ADIC CA-A
Sertifikato galiojimo laikas	2021-09-21 - 2024-09-20
Parašo paskirtis	Registravimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Danguolė Petravičienė, Vyriausioji specialistė
Parašo sukūrimo data ir laikas	2022-05-19 15:02:26
Parašo formatas	Trumpalaikis skaitmeninis parašas, kuriame taip pat saugoma sertifikato informacija
Laiko žymoje nurodytas laikas	
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	RCSC IssuingCA
Sertifikato galiojimo laikas	2021-01-07 - 2023-01-07
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	0
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	0
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Elektroninė dokumentų valdymo sistema VDVIS, versija v. 3.04.02
El. dokumento įvykius aprašantys metaduomenys	
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	El. dokumentas atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja. Tikrinimo data: 2022-05-25 10:05:18
Elektroninio dokumento nuorašo atspausdinimo data ir ją atspausdinęs darbuotojas	2022-05-25 atspausdino Dovilė Petraškaitė
Paieškos nuoroda	